

31990L0314

23.6.1990

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 158/59

NÕUKOGU DIREKTIIV,

13. juuni 1990,

reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta

(90/314/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾koostöös Euroopa Parlamendiga, ⁽²⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

üks ühenduse peamisi eesmärgi on siseturu väljakujundamine, mille oluline osa on turismisektor;

liikmesriikide õigusaktid, mis käsitlevad reisipakette, puhkusepakette ja ekskursioonipakette, edaspidi "pakette", lahknevad paljuski ning siseriiklikud tavad erinevad selles valdkonnas märkimisväärselt, mis tekitab pakettreisidega seoses teenuste osutamise vabadusele takistusi ja moonutab konkurentsi eri liikmesriikides asuvate ettevõtjate vahel;

pakettreiside suhtes ühiseeskirjade kehtestamine aitab kaasa nende takistuste kõrvaldamisele ning seega teenuste ühisturu saavutamisele, võimaldades nii ühes liikmesriigis asuvatel ettevõtjatel pakkuda oma teenuseid teistes liikmesriikides ja ühenduse tarbijatel kasutada pakettreise ostes võrdväärseid tingimusi kõigis liikmesriikides;

nõukogu 19. mai 1981. aasta resolutsiooni (Euroopa Majandusühenduse tarbijakaitse- ja tarbijate teavitamise poliitika teise programmi kohta) ⁽⁴⁾ lisa punkti 36 alapunktis b kutsutakse komisjoni muuhulgas uurima turismi ja esitama vajaduse korral sobivaid ettepanekuid, pidades nõuetekohaselt silmas nende tähtsust tarbijakaitsele ning liikmesriikide õigusaktide erinevuste mõju ühisturu nõuetekohasele toimimisele;

10. aprilli 1984. aasta resolutsioonis ühenduse turismipoliitika kohta ⁽⁵⁾ tervitas nõukogu komisjoni algatust juhtida tähelepanu turismi tähtsusele ja võttis teatavaks komisjoni esialgsed suunised seoses ühenduse turismipoliitikaga;

komisjoni teatistes nõukogule pealkirjaga "Tarbijakaitsepoliitika uus tõuge", mis kiideti heaks nõukogu 6. mai 1986. aasta

resolutsiooniga, ⁽⁶⁾ nimetatakse punktis 37 komisjoni ettepanud meetmete hulgas pakettreise käsitlevate õigusaktide ühtlustamist;

turismil on liikmesriikide majanduses järjest olulisem osa; pakettreiside süsteem on turismi tähtis osa; liikmesriikide pakettreiside sektori suuremat kasvu ja tootlikkust soodustaks see, kui sellele ühenduse mõõtme andmiseks võetaks vastu vähemalt minimaalsed ühiseeskirjad; see tooks kasu mitte ainult nende eeskirjade alusel korraldatud pakettreise ostvatele ühenduse kodanikele, vaid meelitaks turiste väljastpoolt ühendust, kes on huvitatud pakettreiside tagatud standardite eelistest;

eri liikmesriikide tarbijakaitse-eeskirjade lahknevused kahandavad liikmesriigi tarbijate soovi osta pakettreise teises liikmesriigis;

see takistus mõjub eelkõige nii, et tarbijad loobuvad ostmast pakettreise väljaspool oma liikmesriiki, ning on tugevam kui muude teenuste kasutamise puhul, arvestades pakettreisidega pakutavate teenuste erilist iseloomu, mis tavaliselt hõlmavad märkimisväärselt rahasummade ettemaksmist ning teenuste osutamist liikmesriigis, mis ei ole tarbija elukohaliikmesriik;

tarbija peaks saama kasutada käesoleva direktiiviga kehtestatud kaitset sõltumata sellest, kas ta on otsene lepingupool, lepingu ülevõtja või rühma liige, kelle nimel teine isik on sõlminud pakettreisilepingu;

pakettreise korraldajal ja/või selle vahendajal peaks olema kohustus tagada, et neid pakettreise, mida nad vastavalt kas korraldavad või müüvad, käsitlevas kirjeldavas materjalis esitatud teave ei ole eksitav ning et tarbijatele kättesaadavaks tehtavad brošüürid sisaldavad teavet, mis on arusaadav ja täpne;

⁽¹⁾ EÜT C 96, 12.4.1988, lk 5.

⁽²⁾ EÜT C 69, 20.3.1989, lk 102 ja EÜT C 149, 18.6.1990.

⁽³⁾ EÜT C 102, 24.4.1989, lk 27.

⁽⁴⁾ EÜT C 165, 23.6.1981, lk 24.

⁽⁵⁾ EÜT C 115, 30.4.1984, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT C 118, 7.3.1986, lk 28.

tarbijal peab olema dokument pakettreisei suhtes kohaldatavate lepingutingimuste kohta; selle võib hõlpsasti saavutada, nõudes et kõik lepingutingimused oleksid esitatud kirjalikult sellises muus dokumentaalses vormis, mis on talle arusaadav ja kättesaadav, ning et talle antaks selle dokumendi koopia;

tarbijal peaks olema vabadus anda talle broneeritud pakettreis teatavatel tingimustel üle seda soovivale kolmandale isikule;

lepinguga kehtestatud hinda ei tohiks põhimõtteliselt muuta, välja arvatud juhul, kui lepingus on selgesõnaliselt ette nähtud hinna tõstmise või alandamise võimalus; see võimalus peaks siiski sõltuma teatavatest tingimustest;

tarbijal peaks olema vabadus teatavatel tingimustel enne ärasõitu pakettreisilepingust taganeda;

selgesti tuleks määratleda tarbija õigused olukorras, kui pakettreisei korraldaja tühistab selle enne kokkulepitut ärasõidukuupäeva;

kui pärast tarbija ärasõitu jääb oluline osa lepingujärgseid teenuseid osutamata või kui korraldaja mõistab, et ei suuda osutada olulist osa pakutavatest teenustest, peaksid korraldajal olema tarbija ees teatavad kohustused;

lepingu korraldajal ja/või vahendajal pool peaks tarbija ees vastutama lepingust tulenevate kohustuste nõuetekohase täitmise eest; lisaks peaks korraldaja ja/või vahendaja vastutama kahju eest, mida tarbija kannab lepingu täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmise korral, välja arvatud juhul, kui lepingu täitmise puudujäägid ei ole tingitud tema ega mõne teise teenuste osutaja veast;

juhul kui korraldaja ja/või vahendaja vastutab pakettreisile sisalduvate teenuste osutamata jätmise või nõuetele mittevastava osutamise eest, peaks selline vastutus olema piiratud vastavalt selliseid teenuseid reguleerivatele rahvusvahelistele konventsioonidele, eeskätt 1929. aasta Varssavi rahvusvaheliste õhuvedude konventsioonile, 1961. aasta Berni raudteevedude konventsioonile, 1974. aasta Ateena merevedude konventsioonile ja 1962. aasta Pariisi hotellipidajate vastutuse konventsioonile; lisaks peaks muu kahju puhul peale isikukahju olema võimalik piirata vastutust pakettreisilepinguga, tingimusel et sellised piirangud on põhjendatud;

korraldada tuleb tarbijatele teatamine ja kaebuste käsitlemine;

nii tarbijale kui ka pakettreiside sektorile oleks kasulik, kui korraldajatel ja/või vahendajatel oleks kohustus piisavalt tõendada tagatise olemasolu maksejõuetuse korral;

liikmesriikidel peaks olema vabadus tarbijakaitse eesmärgil võtta vastu või säilitada rangemad eeskirjad reisipakettide kohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on ühenduse territooriumil müüdavaid või müügiks pakutavaid pakettreise käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamine.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *pakettreis* – vähemalt kahe järgmise teenuse valmiskombinatsioon, mida müüakse või pakutakse müügiks summaarhinnaga, kui teenus hõlmab pikemat ajavahemikku kui 24 tundi või sisaldab öist majutust:

a) vedu;

b) majutus;

c) muud turismiteenused, mis pole seotud veo ega majutusega ja mis moodustavad pakettreisei olulise osa.

Eraldi arved sama pakettreisei eri osade eest ei vabasta korraldajat või vahendajat käesolevast direktiivist tulenevatest kohustustest;

2. *korraldaja* – isik, kes mitte juhuti korraldab pakettreise ja müüb neid või pakub neid müügiks kas otse või vahendaja kaudu;

3. *vahendaja* – isik, kes müüb või pakub müügiks korraldaja koostatud pakettreise;

4. *tarbija* – isik, kes ostab pakettreisei või lepib kokku selle ostmise ("peamine lepingupool"), või isik, kelle nimel peamine lepingupool lepib kokku pakettreisei ostmise ("muud soodustatud isikud"), või isik, kellele peamine lepingupool või mõni muu soodustatud isik pakettreisei üle annab ("ülevõtja");

5. *leping* – kokkulepe, mis ühendab tarbijat korraldaja ja/või vahendajaga.

Artikkel 3

1. Pakettreisei käsitlev kirjeldav materjal, mille korraldaja või vahendaja tarbijale annab, pakettreisei hind ja muud lepingutingimused ei tohi sisaldada mingit eksitavat teavet.

2. Kui tarbijale tehakse kättesaadavaks brošüür, peab selles loetaval, arusaadaval ja täpsel viisil olema esitatud nii hind kui ka piisav teave järgmise kohta:

- a) sihtkoht, kasutatav veovahend ning veo iseloomustus ja liik;
- b) majutuse liik ning majutuskohade asukoht, järk või mugavusaste, peamised omadused ning asjaomase vastuvõtva liikmesriigi eeskirjade kohane tunnustatus ja turismiklassifikatsioon;
- c) toitlustamiskava;
- d) reisiteekond;
- e) üldine teave passi- ja viisanõuete kohta asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide kodanikele ning reisiks ja sihtkohas viibimiseks nõutavate tervishoiuformaalsuste kohta;
- f) ettemakse suurus rahasummana või protsendina hinnast ja ülejäänud summa maksmise tähtaeg;
- g) kas pakettreisei toimumiseks on nõutav miinimumarv osalejaid ja kui on, siis tühistamise korral tarbijale teatamise tähtaeg.

Brošüüris sisalduvad andmed on korraldajale või vahendajale siduvad, välja arvatud juhul, kui:

- selliste andmete muutmise on tarbijale selgesti teatatud enne lepingu sõlmimist, millisel juhul peab see olema brošüüris selgesõnaliselt märgitud,
- muudatused tehakse hiljem, kui lepingupooled on selles kokku leppinud.

Artikkel 4

- 1. a) Korraldaja ja/või vahendaja annab tarbijale kirjalikult või muus sobivas vormis enne lepingu sõlmimist üldise teabe kõnealuse liikmesriigi või kõnealuste liikmesriikide kodanike suhtes kohaldatavate passi- ja viisanõuete kohta, eelkõige nende saamise tähtaegade kohta, samuti teabe reisiks ja sihtkohas viibimiseks nõutavate tervishoiuformaalsuste kohta;
- b) Korraldaja ja/või vahendaja annab tarbijale kirjalikult või muus sobivas vormis aegsasti enne reisi algust ka järgmise teabe:
 - i) vahepeatuste kellaajad ja kohad, veoühendused, samuti reisijale ettenähtud koht, näiteks kajut või koi laeval, kupee rongis;
 - ii) korraldaja ja/või vahendaja kohaliku esindaja nimi, aadress ja telefoninumber või selle puudumise korral kohaliku asutuse nimi, aadress ja telefoninumber, kelle poole tarbija raskuste korral võib pöörduda.

Kui sellist esindajat või asutust ei ole, tuleb tarbijale igal juhul anda hädaabitelefoni number või muu teave, mis võimaldab tal korraldaja ja/või vahendajaga ühendust võtta;

- iii) alaealiste reisimise või välismaal viibimise korral teave, mis võimaldab saada otseühendust lapsega või lapse eest tema viibimiskohas vastutava isikuga;
- iv) teave vabatahtliku kindlustuspoliisi sõlmimise kohta, mis katab tarbijapoolse loobumise kulud või abistamiskulud, muuhulgas tagasitoimetamiskulud õnnetuse või haiguse korral.

2. Liikmesriigid tagavad, et lepingu suhtes kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

- a) sõltuvalt konkreetsest pakettreisist sisaldab leping vähemalt lisas loetletud osi;
- b) kõik lepingutingimused on esitatud kirjalikult või muus tarbijale arusaadavas ja kättesaadavas vormis ning need tuleb talle edastada enne lepingu sõlmimist; tarbijale antakse nende tingimuste koopia;
- c) punkti b sätteid ei välista viimase hetke broneeringuid ega lepinguid.

3. Kui tarbija ei saa pakettreisei kasutada, võib ta oma broneeringu üle anda pakettreisei tingimustele vastavale isikule, olles oma kavatsusest esmalt teatanud korraldajale või vahendajale aegsasti enne väljumist. Pakettreisei üleandja ja ülevõtja vastutavad solidaarselt lepingu korraldava või vahendava poole ees ülejäänud võlgnetava summa ja sellisest üleandmisest tulenevate võimalike lisakulude tasumise eest.

4. a) Lepingus sätestatud hindu ei muudeta, kui lepingus ei ole otseselt ette nähtud hindade tõstmise või alandamise võimalust ja täpselt märgitud, kuidas hinnamuudatus arvatatakse; lubatud on muudatused üksnes seoses järgmisega:

- veokulud, kaasa arvatud kütuse hind,
- teatavate teenuste eest nõutavad maksud või tasud, näiteks maaletulekutasud, sisse- või väljasõidukutasud sadamates ning lennujaamamaksud,
- konkreetse pakettreisei puhul kohaldatav vahetuskurss.

b) Kahekümne päeva jooksul enne ettenähtud ärasõidukuu päeva ei tohi lepingus nimetatud hinda tõsta.

5. Kui korraldaja leiab, et peab enne ärasõitu märkimisväärselt muutma mõnda olulist tingimust, näiteks hinda, teatab ta sellest tarbijale võimalikult kiiresti, et tarbija saaks teha asjakohased otsused, eeskätt:

- taganeda lepingust ilma sanktsioonideta,
- nõustuda lepingu täiendusega, milles on täpsustatud tehtud muudatused ja nende mõju hinnale.

Tarbija teatab oma otsusest võimalikult kiiresti korraldajale või vahendajale.

6. Kui tarbija taganeb lepingust vastavalt lõikele 5 või kui korraldaja mõnel mitte tarbija süül tekkinud põhjusel tühistab pakettreise enne kokkulepitud ärasõidukuupäeva, on tarbijal õigus:

- a) võtta vastu samaväärse või kõrgema kvaliteediga asenduspakettreis, kui korraldaja ja/või vahendaja saab talle sellist asendust pakkuda. Kui pakutav asenduspakettreis on madalama kvaliteediga, hüvitab korraldaja tarbijale hinnavahe;
- b) saada võimalikult kiiresti tagasi kõik tema poolt vastavalt lepingule makstud summad.

Sellisel juhul on tal õigus saada kas korraldajalt või vahendajalt, vastavalt sellele, mis on ette nähtud asjaomase liikmesriigi õigusaktidega, hüvitist lepingu täitmata jätmise eest, välja arvatud juhul, kui:

- i) tühistamise põhjus on, et pakettreise soovivate isikute arv on väiksem kui nõutav miinimumarv ja tarbijale teatatakse tühistamisest kirjalikult pakettreise kirjelduses näidatud ajavahemiku jooksul;
- ii) tühistamise põhjuseks, välja arvatud ülemüümise korral, on vääramatu jõud, st ebatavalised ja ettenägematud asjaolud, mis ei sõltu vääramatule jõule tuginevast poolest ja mille tagajärge ei oleks olnud võimalik ära hoida hoolimata kõikidest asjakohastest abinõudest.

7. Kui pärast ärasõitu jääb oluline osa lepingujärgseid teenuseid osutamata või kui korraldaja mõistab, et ta ei suuda tagada olulist osa pakutavatest teenustest, korraldab ta muul sobival viisil pakettreise jätkumise tarbijalt lisatasu nõudmata ning hüvitab tarbijale vajaduse korral pakutud ja osutatud teenuste vahe.

Kui selline korraldamine on võimatu või kui tarbija põhjendatult sellega ei nõustu, võimaldab korraldaja tarbijale vajaduse korral lisatasuta samaväärse veo tagasi lähtekohta või muusse tarbijaga kokkulepitud naasmiskohta ja maksab vajaduse korral tarbijale hüvitist.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et lepingu korraldav ja/või vahendav pool vastutab tarbija ees

lepingust tulenevate kohustuste nõuetekohase täitmise eest vaatamata sellele, kas neid kohustusi peab täitma korraldaja ja/või vahendaja või muud teenuste osutajad, ilma et see piiraks korraldaja ja/või vahendaja õigust esitada nõudmisi neile muudele teenuste osutajatele.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et lepingu täitmata jätmisest või mittenõuetekohasest täitmisest tarbijale tuleneva kahju eest vastutab korraldaja ja/või vahendaja, välja arvatud juhul, kui selline täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine ei ole tingitud tema ega mõne teise teenuste osutaja veast, sest:

— lepingu täitmata jätmine on tingitud tarbijast,

— täitmata jätmine on tingitud kolmandast isikust, kes ei ole seotud lepingujärgsete teenuste osutamisega, ning on ettenägematu või vältimatu,

— täitmata jätmine on tingitud artikli 4 lõike 6 teise lõigu alapunktis ii määratletud vääramatust jõust või sündmusest, mida korraldajal ja/või vahendajal või teenuste osutajal hoolimata kõikidest asjakohastest abinõudest ei olnud võimalik ette näha ega ära hoida.

Teises ja kolmandas taandes nimetatud juhtudel peab lepingu korraldav ja/või vahendav pool andma tarbijale raskuste korral kiiresti abi.

Liikmesriigid võivad lubada, et pakettreisid sisalduvate teenuste osutamata jätmisest või mittenõuetekohasest osutamisest tingitud kahju hüvitamist piiratakse vastavalt selliseid teenuseid reguleerivatele rahvusvahelistele konventsioonidele.

Kui tegemist ei ole isikukahjuga, võivad liikmesriigid lubada, et pakettreisid sisalduvate teenuste osutamata jätmisest või nõuetele mittevastavast osutamisest tingitud kahju hüvitamist piiratakse vastavalt lepingule. Selline piiramine peab olema põhjendatud.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 neljandat lõiku, ei tohi lepingutingimustega teha erandit lõigete 1 ja 2 sätetest.

4. Tarbija peab igast kohapeal märgatud lepingu täitmata jätmisest teatama esimesel võimalusel kõnealuste teenuste osutajale ning korraldajale ja/või vahendajale kirjalikult või muus sobivas vormis.

See kohustus tuleb selgelt ja üheselt lepingusse märkida.

Artikkel 6

Kaebuse korral peab korraldaja ja/või vahendaja või tema kohaliku esindaja olemasolu korral viimane võtma kiireid meetmeid sobivate lahenduste leidmiseks.

Artikkel 7

Lepingu korraldav ja/või vahendav pool peab suutma piisavalt tõendada tagatise olemasolu, et maksejõuetuse korral hüvitatakse makstud raha ja tarbija toimetatakse kodumaale tagasi.

Artikkel 8

Liikmesriigid võivad tarbijakaitse eesmärgil võtta vastu või säilitada käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas range-mad eeskirjad.

Artikkel 9

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud meetmed enne 31. detsembrit 1992. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti. Komisjon teatab nendest teistele liikmesriikidele.

Artikkel 10

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 13. juuni 1990

Nõukogu nimel

eesistuja

D. J. O'MALLEY

LISA

Lepingus sisalduvad osad, kui need on konkreetse pakettreisiga puhul asjakohased:

- a) reisi sihtkoht/sihtkohad ja kui tegemist on mitme sihtkohaga, nendes viibimise ajad koos kuupäevadega;
 - b) kasutatav veovahend ning veo iseloomustus ja liik, ärasõidu ning tagasipöördumise kuupäev, kellaaeg ja koht;
 - c) kui pakettreis sisaldab majutust, majutuskoha asukoht, järk või mugavusaste, peamised omadused, vastavus asjaomase vastuvõtva liikmesriigi eeskirjadele ja toitlustamiskava;
 - d) kas pakettreis toimumiseks on nõutav miinimumarv osalejaid ja kui on, siis tühistamise korral tarbijale teatamise tähtaeg;
 - e) reisiteekond;
 - f) külastused, ekskursioonid ja muud teenused, mis sisalduvad pakettreisiga kokkulepitud koguhinnas;
 - g) korraldaja, vahendaja ning vajaduse korral kindlustaja nimi ja aadress;
 - h) pakettreisiga hind, märge hinna muutmise võimalikkuse kohta vastavalt artikli 4 lõikele 4 ja märge kõigi teatavate teenuste eest nõutavate maksude või tasude kohta (maaletulekutasud, sisse- või väljasõidutasud sadamates ning lennujaamamaksud, turismimaksud), kui sellised kulud ei sisaldu pakettreisiga;
 - i) maksegraafik ja makseviis;
 - j) erinõuded, mille tarbija on korraldajale või vahendajale edastanud broneerimise ajal ja millega mõlemad on nõustunud;
 - k) tähtajad, mille jooksul tarbija peab esitama mis tahes kaebused lepingu täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmise kohta.
-